

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 frt - kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy hónapra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petít . . . sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesür
hirdetések alkú szerint jutányos áron vételek fel.

A gyermekvédő egyesület munkája.

Debreczen, 1900. aug. 28.

Biztosra veszem, hogy közelebb meg fog alakulni városunkban a gyermekvédő egyesület s egyáltalában nem tartom fölösleges munkának, ha e kérdésre, az ujonnan alakulandó egyesület által képviselt ügyre ismét és ismét felhívjuk az olvasó közönség figyelmét.

Évekkel ezelőtt egy Grace Darling nevű leány halt meg Angolországban, kinek haláláról annak idején valamennyi angol lap megemlékezett, megírván életrajzát s főleg azt, hogy neve egykor közszeján forgott, hogy egész Angolország lelkesedett érte, hogy Viktoria angol királynő kitüntetésben részesítette őt; hogy gazdag lordok ajánlották föl neki kezökét. De hát ki volt ez a leány s mi tette őt ilyen nevezetessé? Egy világító torony őrének volt a leánya, ki egy éjszaka a tengeri vihar iszonyu tombolásában a hajótöröttek keserves jajgatását hallván, fölkelte ágyából s felköltötte atyját is. „Hallod atyám ezt a zajt?” „Hallom a szél zugását és a tenger tombolását”, válaszolt az ősz atya. De én még emberi hangokat is hallok, melyek segélyért kiáltanak. Vizbe fulnak azok az emberek, pedig mi segíthetünk rajtuk. Csónakkal a zajgó hullámokra alászállani istenkisértő vállalkozásnak látszott és a bátor leány mégis megtette azt. Rávette atyját, hogy szálljanak ki csónakon a tengerre s az atya

és a leány, két rettenthetetlen szívi irtóztatós erőfeszítések után, elérték csónakjukon ahhoz a sziklához, a melynél egy hajó összetörve hevert s a hajóroncsok közül 9 fuldokló embert kimentettek a vízből. Ebben állott Grace Darling életének története, mely őt egész Nagy-Britanniában nevezetessé tette.

De hát miért is mondtam én el ezt a történetet? Azért, mert mi is mindannyian hallhatjuk a jajkiáltást, mely a társadalom nyomorult kicsinyeinek ajkairól jó, kiket a hajótörés veszedelmes réme fenyeget, kikre ha rájok tekintünk, mi is azt mondhatjuk: „Elpusztulnak ezek a gyermekek, pedig mi segíthetünk rajtuk!”

Fölséges és eredményeiben dicsőségesen diadalmas ez a munka, a melyet különösen a művelt külföldön a gyermekvilág, megmentésére, a büntől való megóvására folytat az emberszeretet. Nem börtönök kellene az ifjúságnak, hanem iskolák és menházak. Mi jobb; rendőr-tisztviselőke; vagy iskola-mestereket fizetni? Mi jobb: a bünt megelőzni, vagy bünteteni? Mi jobb: a gyermeket nevelni, vagy a felnőttet elítélni? Mi jobb: akkor koszolni és nevelni valakit, mielőtt vagy miután elkövette bűnét? Nem a legörültebb államgadászat-e az, mely szívesebben fizet a büntetésért, mint a bűn útjaira tévelyedéstől való megmentéséért?

Egy nagy skót filantrópnek, Dr. Guthrienek a szavai ezek, melyeknek

igazságát ma már mindenki elismeri, s melyeken alapulnak Nagy-Britanniában a hatalmasan működő „Ragged schools”, a rongyos gyermekek iskolái, melyekben a rongyokból, a fizikai és társadalmi szennyből fölszedett gyermekeket nevelik föl a társadalomnak hasznos tagjaivá, ezeken a elveken alapszik továbbá Németországon számtalan intézet, ezek között a leghatalmasabb, melyet Wiehera János alapított Hamburg mellett „Rauhes Haus” név alatt, amely intézetek mind az emberi szívnek és észnek a nyomor fölötti diadalát s az emberi erkölcs folyton folyó javulásának haladását hirdetik.

Sokat tudnék én erről a tárgyról beszélni, de tudom, hogy gazdálkodnom kell a helyi helys nem szabad kimerítenem e b. lap olvasóink szíves türelmét. Azért hát csak a következőket.

Bizony, csak ne legyen szalmaláng városunk társadalmának életében az a mely lelkesedés, mely mintegy két hónappal ezelőtt egy gyermekvédő-egyesület megalakításának eszméjére föllángolt!

Állítsuk föl ezt az egyesületet, emeljünk egy gyermekmenházat és pedig a következő feladattal:

a) vegyük be abba, helyezzük el abban a szülőtlén, szegény vagy akár-mely körülmény között is az elzülles veszélye által fenyegetett gyermekeket;

b) vegyük be abba, helyezzük el abban a gonosz anyák által hűtlenül el-

Etelkának.

A »Debreczen« tárczája.

Ha meghalok, ne légy te olyan
Mint a divatos özvegyek.
Tenéked én minden külső gyászt,
Előre is elengedek.

Hoszu, elomló fátyolokkal,
Ne ékesítsd fel magadat . . .
Cziczomás gyász ruhákat értem,
A fűim se hordjanak!

Ha szóba hoznak majd előtted,
S dicsérnek engem itt-amott:
Ne öltsd te az arcodra gyorsan,
Nagy, ünnepélyes bánatot.

Hanem ha othon, magatok közt,
Merengtek majd emlékemben:
Öleljétek át akkor egymást.
Szomorun, hosszan, csendesén!

És sirjatok, zokogva némán,
Szomorun, hosszan csendesén . . .
— Mert úgy, ahogy én, liteket, jaj,
Nem szeret többé senkisémm!

Szabolcska Mihály

Náci bácsi.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

A falunak is megvan a maga érdekes alakjai.

A bikahangu, nagyétű, nagyívású kántorokról, a ravasz éjjeli örökről, züllésnek induló daliás legényekről, a nagyhasu bírók szép lányairól, a gyönyörű árván maradt vadvirágokról elzengtek, megírtak már annyi édes-bus regét, neveltető anekdotát. Rendes alakjai ezek a falvaknak. Meg vannak ezek mind Peleében is; de van ám egy specziális alakja, a kinek párját hét megyében nem lehetne találni. — Ez a specziális alak pedig N á c z i bácsi.

Sok víz lefolyt azóta a Dunán, de még a Tiszán is, mióta Náci bátyánk a sárgombóc gyarló földi vándorai közé állott kenyérpusztítóknak.

Maga se tudja hány éves. Arra ugyan emlékszik, mikor gyerekkorában világhódító Napoleon kalandjairól mesélgetett édesapja és avval ijesztgette, hogy beledugja a nadrágzsebébe, ha nem jól viseli magát, — de egyébre nem.

Azaz hogy igen. Vétnek tiszteletreméltó személyisége ellen, ha eltagadnám. Emlékszik ő sok mindenre gyerekkorából csak hogy ezek az emlékezések annyira magukon viselik a

hibetelenség bélyegét, hogy kénytelen az ember nem igaznak tekinteni őket. Például arra is emlékszik a mi Náci bátyánk, hogy egyszer Napoleon, amiért neki parolát adott, egy ezüst huszas czukorravalóval ruházta fel meztelen tenyerét. Ehhez hasonló karakán ideák feszítik Náci bátyánk agyát, valahányszor fiatalabb emberek társaságában megered anekdotázó kedve.

Különben a környéken nincs nála népszerűbb ember. Szívesen látja az az egy két compossessor család, a mely azon a vidéken az intelligenciát képviseli, szívesen látják az egyszerű emberek, mert mindenütt feltalálja magát, azaz hogy mindenütt tudnak alkalmazkodni hozzá, de ő az előbbi állítja.

Sokat lehet mutatni bámulatos szórakozottságán. Egész legendakör száll már hőbortos tetteiről szájról-szájra. Ha homéri kaczagást akarsz hallani, keress fel egy embercsoportot, hol Náci bácsit emlegetik s meghallhatod.

Még az öreg Jupiter bácsi komoly felesége Juno asszonyság sem állhatta volna meg kaczagás nélkül, ha Náci bácsi véletlenül 2000 évvel ezelőtt jön az árnyékvilágra.

Nem volt ő ám ilyen szórakozott mindig. Hanem egyszer támadt egy »bogara«, s azóta folyton gyötri magát azzal a kérdéssel, hogy

hagyott kitett kicsiny csecsemőket, gyermekeket, az u. n. lelenckeket;

c) végre fogadjuk be abba az olyan anyáknak gyermekeit is, kik szeretnék dolgozni, munkára menni, de éppen kicsiny gyermekeik miatt kénytelenek otthon maradni, s kereset hiányában nyomorogni kis gyermekeikkel együtt.

Vagyha kimennek dolgozni, kicsinyeiket sok esetben magokra, talán egy csecsemőt egy kis gyermek gondjaira hagyják. Hogy ebből mennyi veszedelem származott már, hogy a rettenetes gyermek halandóság szomorú statisztikájához mekkora quótával járulnak az ilyen családi viszonyok: azt mi mindannyian nagyon jól tudjuk.

Öszintén bevallom, hogy ezt a cikemet leginkább azért írtam meg, hogy a c. pontban foglalt gondolatra előre is felhívjam mindazoknak a figyelmét, a kiknek az alakítandó egyesület s az ez által felállítandó menház berendezéséhez szavok lesz. És pedig szava lesz ahhoz, én úgy hiszem és remélem, társadalmunk színe-javának.

Az ilyen gyermekeket anyjok reggel bevinné a menházba, este érők menne s gondozásukért fizetne naponként 20—25 fillért. Így van ez a világon mindenütt, ahol csak a gyermekmenházak teljes erővel és hatással akarnak működni.

Gondoljuk meg, mennyi munkaerőt nyerünk ezzel vissza a közegészségnek a társadalomnak, az államnak. Fontos tehát e kérdésnek ilyen irányban való megoldása nemzetgazdasági szempontból. De gondoljuk meg azt is, hogy száz és száz gyermekéletet mentünk meg ezzel s így rendkívül fontos a kérdésnek ilyen irányban való megoldása a nemzet magasabb politikai érdekeire való tekintetből is. Avagy ha nem pusztulnának

is el felügyelet nélkül azok a gyermekek, csakugyan satnyulnak, csenevésznek az anyai gondozó kéz és szív hiányában, míg ha bevéttek a gyermekmenhelybe, ép és egészséges, testileg és szellemileg egyformán erős új generációt nevelhetünk bennök a hazának.

Állítsunk hát gyermek menhelyet! Mentsük meg a züllésnek induló gyermekeket, mint hivatásos tolvaj-pályára induló egyénékből nőnek fel börtöneinknek legelvetemedettebb alakjai. Mint fogházi lelkész, tudok hatni egy gyilkosra, de kárba vész szavam egy olyan embernél, ki szomorú gyermekkori állapota miatt volt kénytelen a bűn útjára lépni. Egy jó gyermek-menházzal kevesbiteni fogjuk a börtönök lakóinak a számát.

De állítunk gyermek-menhelyet ez általam jelzett irányban a munkaszerető jóanyák gyermekei részére is. Hogy miért már elmondtam.

Ajánlom e pár sorom tartalmát irányadó, a gyermek menház eszméje iránt érdeklődő férfaink és urnőink szíves figyelmébe.

Csiky Lajos.

Debreczen, augusztus 28.

A király üzenete a nemzethez. A király meghagyta magyarminiszterelnökének, hogy gondoskodjék róla, miszerint az az üzenete melyben oly fenkölt fejedelmi érzéssel köszönte meg a magyaroknak hetvenedik születése napja alkalmából hozzá intézett üdvözlőit — eljusson minden palotába és kunyhóba. A belügyminiszterium már magtette intézkedéseit, hogy a király köszönő levele minden városban és faluban falragaszokon hozassék a nép tudomására a ennek kapcsán a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó hó 19-ről hozzám intézett legfel-

Náci bátyáknak mint jómódu gazdaembernek, igen szép kövér lovai valának. A kövér lovat itt a Náci bácsi szemponijából mondom szépnek. Neki t. i. az asszony is, a ló is akkor szép, ha kövér. Egyszer belovagolt Tasnad városába, valamit vásárolandó. Utközben meglátott egy korcsmáczimert s a következőképen monologizált:

— En szomjas vagyok, mint a szarvas a szép híves patakra, pénzem van elég, itt van egy korcsma, én biz iszom egyet. . . . És úgy tett, amiként beszéle. Megkötötte lovát egy ágashoz a korcsma előtt s bement. Azonban míg ő odabenn volt, egy foltozó cigány is odakerült deli, hegyes-völgyes paripáján, mely rongyos czókmónkját és még rongyosabb valóját emelte.

Náci bátyáknak az idogálás közben megint felebredt előbb említett «bogara» s méltat anokdó gondolataiba mélyen elmerülve lépett ki. Odamegy tündöve a lovakhoz s a bent dolgozó cigány karcsu deli ménjére, még ott is a cök-mök legtetéjére felkapaszkodott és indult tovább. No lett is kaczagás erre. Ismerte mindenki Náci bácsit, de még aki nem ismerte volna is, kaczagott volna azon a furcsa lovagon. Tisztességes polgárruhába öltözött potrohos ember ül egy rongyokkal megrakott rozogant katonán, — a mély alatta csak úgy nyög.

Figyelmeztették aztan Náci bácsit s úgy tudták lehuzni a geberől, a melynek gazdája bizonyosan nem bánta volna a cserét,

De elég most ennyi; majd folytatom más alkalommal.

Gulyás József.

sobb kéziratában, hetvenedik születés napja alkalmából országseres kifejezett üdvözlőneként köszönetét legkönyelmesebben kifejezoi s annak a legszélesebb körben leendő közzétételét elrendelni méltóztatott.

Ő Felsége legfelsőbb parancsa értelmében, midőn a szóban levő legfelsőbb kéziratot a törvényhatóságoknak kellő számú példányban megküldöm, felhívom, hogy azt a törvényhatóság területén haladéktalazul és a legelterjedtebb módon kihirdetni sziveskedjék olyképpen, hogy a legfelsőbb kézirat tartalmáról a törvényhatóságoknak lehetőleg összes lakossága tudomást nyerjen.

Budapesten, 1900. évi auz. 24.

A miniszter helyett
Gullner s. k.,
államtitkár

A régi probléma.

Debreczen, aug. 28.

(b.) Magyarország képviselői, azok, akik Isten és ember előtt első sorban felelősek az ország sorsáért, ez idő szerint mindenféle szétszórvá üdülnek s némelyek véleménye és állítása szerint készülnek az őszi campagnera. Ha készülnek, ez napyon rendén van, mert hisz nemcsak a baj elég sok, hanem részünkről nagyon politikus is munkához latni, mert a jövő év mindenesetre el fogja hozni azt, amire a legtöbben csak remegve gondolnak: a választást.

Minő ez, bizonyosan nem tudjuk, ami azonban bizosnak látszik az, hogy sem a pénz, sem a hivatalos erőszak nem fog olyan szerepet játszani, mint játszott előbb s lesznek kerületek, ahol megnezik mit ér a jövedel és mit képes tenni nemcsak a kerület, hanem az ország érdekében is? Azaz számítunk arra, hogy a szabadságnak, a közügyek iránti érdeklődésnek s az igazi parlamentarizmusnak durva és bűnös kezek által elriasztott szeleme visszatér s megnevesítve a választókat, hozzájárul a nemzeti politika kifejtéséhez. Beleoltja a választottakba a kihalt kötelességérzetet s munkára serkenti őket. Aminek itt van a legfőbb ideje.

A megoldást sürgető föladatak minden oldalról tolnak felénk s a nemzet választottai közt eddig alig akadt, aki érdemesnek tartaná velük csak foglalkozoi is. Vajjon mire fordítottak drága idejüket, mily nemesebb czelok köjöttek le munkarejüket azoknál, a melyek segítségével a nemzet szebb jövőjét volna lehetséges megalapozni?

Sokszor hallottuk, hogy mindegyik nemzetet úgy kormányoznak, a miot megérdemi s ennek analogiájára sokan azt mondják, hogy törvényhozásunk sem másképe, mint a milyet joggal kívánhatunk magunknak. Pedig nincs úgy. A mi lélek és akarat nélkül való, komoly dologra nem képes képviselőháznunk nem tükre a nemzeti életnek, nem kifejezője jobb törekvéseinak.

Az osztrák földmivelési miniszterium ez év őszén egy nagy tanácskozást tart a papiros buza tárgyában. Ennek előkészítésül egy nagy munkát adott ki a buzáról. Ebben kiterjeszkedik arra is, hol és milyen arányban lett intenzívebbé a termelés? A felelet az, hogy Magyarországon, hol 20—25 év alatt egy hold hozadéka 8,5 hekolterről 16,1 hektoliterre emelkedett fel, legoagyobb a haladása.

Nincsen egészen így, a kedvező eredmény sok tekintetben a régi statisztikai adatok hűgössagát mutatja, de annyi igaz marad, hogy Magyarország népé dolgozik. A párisi kiállításon elnyert kitüntetések tekintélyes száma is igazolja ezt.

Hasonlót azonban nem foghatnánk rá sem a parlamentre, sem azokra a rétegekre, melyeknek föladata lenne spontán és üzleti nélkül a nagy gazdasági és politikai kérdések megoldásán fáradozoi. Törvényhozásunk mun-

miért vannak orvosok a világon. Halálból gyüldöli őket.

Egyszer beteg volt az öreg s panaszkodott barától egy uri társaságban. Egy pestről jött vendég egész jobhiszemuleg kezd neki ajánlani híres fővárosi orvosokat.

No felcsattant az öreg. Leszamarazta, le akasztófaravalozta az egész kompániát s perepüttvostól együtt a pokol fenekére kívánt nekik tartózkodási helyet. Dühötöl reszketve rohan haza. A mint beér a szobába, lecsapja kalapját a földre s ráköp az asztalra. Felesege, a kardos Máli néni nem nézhette el a dolgot s csipőre tett kézzel szórta árva fejére nyelvének sntó villámaait. Magához tért erre az öreg s töredezve vallotta be, hogy meglétedt, kalapját kellett volna az asztalra tennie s a földre köpnie, de itt es itt felharagítottak s azt sem tudja mit csinál. . . .

Elsorolok egy part az ő kalandjai közül. Megtörténtek mind. Legalább az egész Pelele nemeg község bizonyítja. Ha tehát valaki a hazugság vádjával illet, utasítom Pelébe, s lesz tanum elég. De meg ha netalan föllentenék is, nekünk ezt megengedte a gondviselés. Álláspontunkat a hazugságot illetőleg találóan fejezte Arany János atyamesterünk:

«Hazudni rut: ez ellen a morá,
S a társas illem egyként precorál.
— De költőnek, bar lénye isteni,
Nemcsak szabad — szükség föllenteni! . . .»

Már pedig én is költő vagyok, ha egyéb nem is legalább penzköltő.

A föllentés esete azonban itt ki van zárva. Szórol-szóra igaz, amit elmondandok.

kajáért Párisban alig nyert volna kitüntetését s az a közömbös tétlenség, melylyel a felső rétegek a dolgok folyását szemlélik, rossz prognosztikust ad, kevés biztatást nyújt arra, hogy azok a problémák, melyeket a napi élet árja fölvet, érdekeinknek megfelelően oldásának meg.

A legégetőbbek egyike például a földművelés jövedelme és ennek keretében a buza-kérdés. Milliókra nézve a let és nem lét kérdése ez, s érdekesebb mint valaha. Az aratás eredményéről jó formán mindenünnen rossz hírek érkeznek. Csekei az eredmény, sok a csálódás. Az árak annál inkább emelkednie kellene, mert nem hiányzik a háború sem, mi a fogyasztást rendszeres növelni szokta. Az emelkedésről azonban szó sincs. Éppen ellenkezőleg, minél bizonyosabb lesz, hogy rossz az eredmény, az árak annál inkább esnek.

A júniusi árakat a mással összemérvé az esés körülbelül egy korona, a mi az egész termésre átvéve milliókat jelent. Amerika azonban hiába termel kevesebbet, a Nyugat-Európába szállított mennyiségek 1897-8-tól 1899-90-ig hiába apadnak tizenket millió kvarterrel, az ár esését úgy látszik fentartani mi sem bírja. Nem a termelés, nem a fogyasztásnak egymáshoz való aránya, hanem valami titkos erő, kárhóztos machináció dönt a fölött, milyen jutalomban részesüljenek a földet művelők milliói.

A nemzeti fejlődés nagy kérdése ez, mely igényt tarthat arra, hogy keresztültörjön még a mi képviselőink bűnös fásultságán is. Amint nemrég is utaltunk rá, a buzatermelést úgy kell tekinteni, mint a legnagyobb nemzeti munkaerő megtestesítését, mely minden körülmények között megköveteli, hogy előrelátó törvényes intézkedések árán is, gyümölcsöző volta biztosítva legyen.

Ezt nem teheti meg a társadalom. Fog-nak-e akadni a kik a földatára figyelmeztetve a parlamentet, a törvényes intézkedéseket keresztül viszik, ez a kérdés?

A nemzet méltán elvárja, hogy akadjanak, a kik megtörik azt a titkos erőt, mely ma legfőbb termelési águnkat sterilité teszi. Parlamentünk muassa meg mit ér?

Haladunk.

Szell Kálmánnak jó kedve lehet mostanában: a szerbek is úgy látják, hogy kár volna továbbra is passzívoknak maradni, a mikor Magyarországnak olyan derék kormánya van, amely utat nyit az aktivitásnak. A magyar parlament kezd átalakulni torontali szőnyeggé, az unalmas egyforma magyarságba be tartul nemcsak a külön román szín, hanem a fölötté pitorosz szerb is. Hozzávéve még a neppárt pápai színét is, elég csúfos tableau kerekedik ki.

Mi persze nem a piktor szemével nézzük a dolgot. Nekünk minden szín, a mi megbontja a magyar folytonosságot, lótt, a melyet le kellene mosni.

Egy csöppet sem rajongunk a nemzetiségek aktivitásáért és éppenséggel semmi bajt nem látunk, hogy eddig passzívok voltak. — Ellenkezőleg: a föderatív törekvések első sikerének látjuk, hogy a magyar parlamentben állandóan helyet foglalnak a nemzetiségi aspirációk és a politikai irányokban, a melyek eddig mind egyetemes jellegűek voltak, bele vegyülnek olyan önkvések, melyekhez csak egyes vidékek és egyes nemzetiségek érdekei fűződnek.

A neppártot is főképp az a partikularistikus jellege teszi nemzetellenessé, amely politikát csinál külön és kizárólag a katolikusok érdekszemponyjából. Ennek a pártnak az elhatálosodása, a melyre Szell Kálmán velőrien paktáló kedve utat nyitott, felekezetre bontja az országot, a nemzetiségek aktiválása, a melyre ugyencsak Szell Kálmán adja az impluzust, pedig nemzetiségi darabokra tépi az egységes magyar nemzeti érdeket.

Igy hát egészen szépen haladunk a föderalizmus felé. Igy hát szépen is szerencsésen

feldarabolódik az országpolitikája és ha isten élteti Szell Kálmánt a kormányon, nem fogunk többé törvényt csinálni, a mely az országra tartozik, hanem külön törvényt a katolikusoknak, a protestánsoknak, zsidóknak, külön törvényt a románoknak, tótnak szerbnek, szász-nak, czigány-nak és magyar-nak. Hegedű Sándor majd nemzetiségekre osztja a magyar államvasúkat, Darányi bérbe adja a nagybirtokosainak a gyarakt, a zsidók pedig kivándorolnak Romániába, mert ott nagy a tolerancia, ott még meg lehet élni nekik.

Csodálatos jelenség. Kezdetől fogva az egész ország és minden államférfia veszedelmesen érezte azt a perspektívát és kisebb-nagyobb erővel, több-kevesebb hozzáértéssel védekezett ellene. Azóta láttuk Auszrián, hogy az a felelem mennyire nem alaptalan a Bánffy Dezső legnagyobb sikerének egyikét is megértette az ország, a mikor az egész nemzeti magyar állam eszméjét el tudta fogadtatni a nagy politika intézőivel.

S most egyszerre kisl, hogy a veszedelem nem veszedelem, nem kell ellene semmit csinálni sőt a mit csinálak, azt vissza csinálni. tetejébe pedig előre segíteni azt az alakulást, amelynek minden vonatkozása hangosabban hirdeti a veszedelmet, mint valaha. — Magyarországon kitört a magyarelleneseknek szabadsága, éppen csak a magyar ellentállást verték békóba, jobban mondva elkábították, karbolizáltak, ájulásba ejtették.

Miért? Mi célból? Máj sem tudja senki, mi a Szell Kálmán teljes felfogása a nemzetiség kérdeséről. Békét prédikál, a nemzetiségeknek udvarol, törekvéseiknek utat nyit, tehát neki nem kell a magyar-nemzeti állam? — Dehogynem, hiszen paratli n napokban ő is azt hangoztatja, sőt meg is czirógja az állat: így amugy nem tőrök el semmi nemzetellenes mozgalmat.

Mit tart ő annak? A románokat, szerbeket be akarja hozni a képviselőházba, akármit tesznek azok, ő rámondja az államot.

Az összes aspirációkat fölszabadította semmit meg nem gátol: hát így akarja megcsinálni a nemzet magyar államot? Vagy így akarja megfékezni a nemzetiségeket?

Egy szörnyen könnyelmű és veszedelmes ármányos játék folyik most a nemzetiségi ügyek körül.

Jóvátehetetlen hibák történtek, melyekért nincs ember a ki felelni tudna értök. Ha a nemzet tudára ébred majd ennek a bajnak, mi neki Szell Kálmán személye meg a miniszteri felelősség?

Az elvesztett területet vissza kell hódítani, csak hogy akkor már nehezebben meg es a békének nevezett mostani könyelműséget és gyávasságot a harcznak soha sem sejtett vehemenciájával kell majd megfizetni. Mi segít akkor a jobb megismerése, mi pótolja az óriási veszteségeket?

És mégis törekednünk kell erre az alla, potra és mindenképpen megátolni, hogy tovább maradjunk azon az uton, melyen Szell Kálmán oly sikeresen halad a nemzetiségek élén.

Tévedés a „Debreczeni Ellenőr“-ben.

Az „Egyházmegyei közgyűlés“ tudósításához

A „Debreczeni Ellenőr“ aug. 24-iki számában jelent meg a debreczeni ev. ref. egyházmegyei gyűlésről egy tudósítás, melyben nékem oly dolgok tulajdonítottak, a mik a valóságnak meg nem felelnek. Nem tudom így történt-e a gyűlésen is, mivel a hivatalos jegyzőkönyv meg nincs kezében. Egyelőre azért a tudósításra felelvé a tény állást igaz voltában felakarom tüntetni.

Azt mondja a tudósítás egy pontja, hogy „Tripsó M. és Bencsik Gy. tanítókat Zih Sándor b. ujfalusi lelkes és a presbitérium egyszerűen nyugdíjaztatni kívánja az egyházmegye által. Minden indoklás nélkül teszi ezt az egyházmegyéhez“ stb. s végül gyönyörűen odavágja, hogy én nem tudom mit cselekszem.

Leközlöm a felterjesztett jegyzőkönyvi kivonatot.

3-ik sz. Gulyás Andras presbyter indítványozza, hogy a jul. 22-iki gyűlésen 2 iskoláról t-tr o s z n a k n y i l v á n i t á s következtében egyháztanács kérje fel a nagyt. és tek egyházmegyei közgyűlést, hogy Tripsó Mihály és Bencsik Gyula tanító urakat vagy nyugdíjaztassa, vagy kényszerítse, hogy ezen állásukról, más állásra távozzanak.

Egyháztanács Gulyás Andras indítványát tárgyalás alá veszi, és szavazat többséggel elhatározza, hogy felkéri a nagyt. és tek. egyházmegyét, hogy i s k o l á i k r o s z á l l a p o t á r a v a l ó t e k i n t e t t e l Tripsó Mihály és Bencsik Gyula tanító urakat vagy nyugdíjaztassa, vagy ezen állomásukról más állomásra távozásra kényszerítse.

Ez terjesztetett fel az egyházmegyéhez. Aki ezt elfogulatlanul elolvasta, meggyőződik, miszerint:

nem felel meg a valóságnak az, hogy én csak egyetlenegy szóval is kérem nevezett tanítók nyugdíjaztatását,

nem felel meg a valóságnak, hogy csak a legkisebb mértékben is cselekvőleg befolytam volna e határozat meghozatalába,

nem felel meg a valóságnak tehát, hogy nem tudnám, mit cselekszem, mely vádat eredeti forrására határozottan visszautasítom. visszahárítom.

Nem felel meg a valóságnak továbbá az sem, hogy egy másik ügyben én az Esperes ur hivatalos levelére szerkesztői üzenetben feleltem,

Valótlan tehát, hogy ezt a tiszteletlenséget elkövettem volna.

Csak az a tény, hogy a dolgok így feltárva a nagy közönség előtt — el vannak ferditve.

Egyelőre ez ügyben többet szólni nem akarok.

Zih Sándor

b. ujfalusi ev. r-f. lelkes.

Színház.

Előkészületek a színház megnyitására. Az előleges színházi jelentéseket Komjáthy János igazgató szeptember első napjaiban hordatja széjjel. A bérlet felvétel szept. 14-én kezdődik. A bérlet előjoga szept. 25 déli 12 óráig tartatik fenn.

K. Galyassy Paula szerződötése. — Komjáthy János színiigazgató a mint benünket Marmaros szigetről értesít, szerződötete októbertől kezdve Galyassy Paulát énekesnőnek. Komjáthy ezzel megoldotta a baritonista kérdést. Mert Körönyi csak abban az esetben volt hajlando a debreczeni színház tagjának maradni, ha Komjáthy nejt Galyassy Paulát is szerződöteti. Így most már a segéd énekesnővé avanzsított Bárdos Irával együtt hat énekesnője van színházunknak. — Minden esetre tapintatra vall Galyassy Paula szerződötése, mert hiszen szerepkörét Perényi Margit és Sárosi Paula eddig minden tekintetben kifogástalanul töltötték be.

Péchy László segédbaritonista. Péchy László segédbaritonistát, ki a múlt héten lépett fel M. Szigeten. Komjáthy segédbaritonistának szerződötete.

Az új kedélyes apa Nagy Gyula az új kedélyes apa és jellemzés Szeptember 15-én lép fel először M. Szigeten.

A szezon újdonságai. Szintársulatunk tagjai a máramaros szigeti hat hetes szezon alatt erősen készülnek azokra az újdonságokra, melyek októbertől kezdve egymás után kerülnek színre Debreczenben. Ezek pedig: Cyrano de Bergerac, Takácsok (színmű Névtelen levelek (vigjáték) New York szépe, Cleopatra, Viceadmirál (operettek) Csillagfia (zsidó daljáték) Színre kerül azonkívül mindjárt az idény elején Közönyt közönnnyel (Moreo vigjáték) mely a múlt idényben közbejött akadályok miatt lekerült a műsorról.

Színházi affér Kolozsvárott A kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa kifogásolja Kolozsvár város tanácsának azt az eljárást, melylyel megengedte, hogy a cirkus szep-tember végéig tarthasson előadásokat Kolozsvárott. Több lap ebből az alkalomból megta-madta a várost, a mi aztán nyilatkozatra készítette a városnak egyik tanácsosát, Sala-mon Antált. Tiltakozik az ellen, hogy a Nemzeti Színház, ezt a ország nagylelkűségéből támogatott kulturintézetet féltelkellene a cirkus konkurencziájától. Vagy magas művészi színvonalon áll a színház és akkor nem árt neki a cirkus, vagy a közönség izlése sü-lyedt annyira, hogy színházi és cirkuszi mulatság között nem képes különbséget tenni, és ez esetben nincs m e n e k v e s.

Ugy all azonban a dolog, hogy a szin-ház cirkuszi és orfeumi produkciókkal vetél-kedő selejtes darabokat adát elő, és ezért nincs közönsége a színháznak. Érdekes, hogy a kolozsvári közönség ebben a kérdésben tel-jesen a városi tanács álláspontján áll, vagyis nincs megelégedve a kolozsvári színház jelen-legi vezetésével. Ez a hangulat regime-változásra is vezethet, mert Bölönyinek lejáróban van a szerződése.

A Nemzeti Színház újdonságai. Három újdonsággal áll sorompóba a Nemzeti Színház mindjárt az évad elején. Ebből a há-rom újdonságból már ki vannak osztva a sze-pek, sőt a legelsőből az olvasópróbát is megtartották. A három első újdonság a kö-vetkező: Az aranyasszony, A teközlő apa és az Emberevő. Mindhárom újdonság az évad legelején kerül bemutatásra.

H I R E K.

Egy veszedelmes rablógyilkos szökése.

Saját tudósítónktól.

Berettyó-Ujfalu, aug. 28.

Berettyó Ujfalu nyári csöndjét erősen fel-zavarta egy veszedelmes rablógyilkos szökése, ki a b. ujtalui járás róság fogházában ült mint vizsgálatt fogoly.

H o r a t h Jánosnak hívják, bár már vagy négy öt név alatt követett el különféle gaztetteket.

A szent mártoni csendőrőrs fogta el egy veredés alkalmával. Tolvaj czimboráival ka-pott össze akkor is a lopott holmik felett. A csendőrőrs az ujtalui járás bíróság fogházába kísérte be, honnan kibárgatás végett erős fe-dezett mellett a nagyváradi vizsgálóbíró-sághoz kísérték.

A vizsgálat folyamán kiderült, hogy H o r v a t h János egyike azoknak a czi-meres gazembereknek, kik az ország minden részébe barangoltak s mindenütt követtek el valamelyes bűntettet. Nemcsak lopás, rablás, hanem gyilkosság is terheli lelkét, melyet a Dunántul követett el nemrég.

A vizsgálat kiegészítése s némi helyszini szemle megtartása végett visszakísérték H o r v a t h Jánost B.-Ujfaluba. Ujra a járás bírósá-g fogházába vitték, a hol egy magánzárka-ban meglánczolva ket t ő z ő t t figyelemmel őrizték.

A gazembernek mégis sikerült meg-szökni.

Hétfőn reggel a börtönőr bement cze-lájába, s levette róla a vasat. Meghagyta neki, hogy a börtön egyik szegletében levő csebrét vigye ki s tisztítsa meg. Horváth fel-is vette a csebrét, s vitte is kifelé. A szuro-nyos börtönőr utána ballagott. Mikor azon-ban arra a helyre ért, hol a csebrét ki kel-lett volna tisztítani, azt eldobta, s egy me-resz ugrással keresztül termett a járás bíróság kerítésén.

A börtönőr rémulten kapott fegyveré-hez, utána akart löni, de nem volt éles töl-tés fegyverében.

Horváth János pedig felhasználta a ked-vező alkalmat, a kerítés mellett levő mocsá-ron átlábolt a szőlőskerten keresztül a falu határában levő erdőbe menekült.

Keresésére mozgósították az összes ujfa-lusi börtönőröket, csendőröket, de hasztalan.

Nem akadtak még csak nyomára sem.

A nagyváradi kir. törvényszék vizsgáló bírása most országosan körözti.

Hazafias magyar özég.

Van Debreczenben a Piacz utcán egy férfi és gyermek ruha üzlet. Szép üzlet, nagy üzlet. Vevő közönsége is van meglehető szá-mal azt hisszük.

Tulajdonosa alkalmasint halad a korrál, megszerez mindeféle első rendű divatújdonságokat, c akhogy üzlete reputációját emelje.

Egyről azonban megfellekedett a tisztelt üzlet tulajdonos ur. A magyar hazafiságról.

Végig menve a főutcán szemébe ötlök mindenkinek hogy a tiszteletré melő üzlettulaj-donos nagy góth betűkkel czegetablajára bigy-gesztette: X. I. férfi és gyermek ruha keres-keése. **Zur Blauen Katze.**

Gyönyörű szép dolog, büszke lehet rá az üzlet tulajdonosa. Debreczen kereskedői közöl ő az egyedül, a ki még német felirtott alkalmaz.

Es az a különös, hogy nem üzleti tradi-ció köti a céget a német firm. használat-hoz, mert csak néhány héttel ezelőtt bigy-gesztette oda,

Nem tudunk rá mást mondani, mint hogy kétségbe vonjuk magyar érzelmét és szemébe mondjuk, hogy s z é g y e l j e m a g á t!

* **Tbaly Kálmán Ungváron.** Dr. Thaly Kálmán városunk képviselője szeptember hó-napban felolvasást tart Ungváron. Kíséretében lesz R á t k a y Laszlo országgyűlési képviselő is.

* **Az orfeumok alkonya Debreczenben.** A színházi bizottság nem sokat tevő mé-lyen tisztelt tagjai is kezdik végre belatni, hogy Debreczenben a bredli kulturának egy-szer már véget kell szakítani. A mint értesü-lünk a színházi bizottság néhány tagja moz-galmat indított az irányban, hogy az orfeu-mok Debreczenből egyszer s mindenkorra ki-küszöböltesse a nyáron a legfejlebbj cir-kusz kaphasson engedélyt. Hat szép dolog ez a derek mozgalom, nagyon szép. De szívesen látánk ezt a nyári szinkör tervének szőnyegre hozásával kapcsolatban. Szeptember 15-ig még orfeum lesz Debreczenben! Nem fényes pél-dája ez a nyári szinkör életképességéne?

* **Elkobzott boros palackok.** Az ita-li-méresi tövényt nagy előszeretettel igyekeznek kijátszani egyszer mászor a vendéglősök. Er-ről értesülünk most. Csakhogy ez alkalommal a törvény kijátszásaért elég súlyos büntetésbe részesült egy előkelő debreczeni vendéglő. Va-sárnap vagy háromszáz üveg borát kobozták el, azért, mert a üvegek nem voltak hitele-sítve. Az illetékes hatóság ez irányban külön-ben szigoruan fog eljárni.

* **Bem apó emléke.** Az a hős katona, aki eljött, hogy velünk küzdjön, s akinek éretünk való nemes harcaért nem jutott egyéb a keserves bujdosásnál, méltó rá, hogy legalább az emléket kegyelettel megüljük. — Az idén, decz. tizedikén lesz ötven eztendeje hogy szabadságharcunk izgalmas napjai utan alig megpihenve, A eppóban meghalt. Erdély-be, ahol legőbbit tett a szabadságért, maris készülnek rá, hogy megünnepeljék ezt a szo-moru évfordúlt.

* **Katz Lajos kitüntetése.** Debreczen egyik előkelő borkereskedőjét Katz Lajost fé-nyes kitüntetés érte a párisi világkiállításon. Olyan kitüntetés mely keveseknek adatott s a ki elérte büszken hirdetheti országszerte. A párisi kiállítás nemzetközi jürije ugyanis a K a t z Lajos által kiállított bormintákat arauy éremmel tüntette ki. Örömmel régisz-taljuk egy debreczeni derek ember szép kitün-tetését annyival is inkább, mert e kitüntetés a czege szoiadságot, előkelőségét f é n y e s e n igazolja.

* **Hajdumegye állategészségügye.** — Hajdumegye területén az elmúlt héten a kö-vetkező állatbetegségek fordultak elő:

H i m l ő : nádudvari j. Nádudvar. 1. u.
R ü h k ő r : nádudvari j. Kaba 1 u.,
Nádudvar 1 u., H.-Nánás 1 l.

S e r t e s o r b á n c z : balmazújvárosi j. Csege 1 u.

S e r t e s v e s z : balmazújvárosi j. Balmaz-Ujváros 5 udvar, Csege 1 p. Felső-Józsa 1 u.

nádudvari j. Földes 15 u., Nádudvar 1 t. Püspök-Ladány 1 u.,
Hajdu-Nánás v. 2 u.

* **A »Debreczeni Hirlap» időjása.** Szép dolog az, ha egyik másik lap annyira tud haladni korrál, hogy »sajat kölcsön tu-dósítón »kívül még »sajat külön időjóst» is tud tartani. Laptársunk a »Debreczeni Hirlap» van ebben a kellemes, s a közönségre nevez-e előnyös helyzetben. Ő első kezéből, talán a zivataros egekől kapja az értesítést, s egy hétre előre megmondja milyen lesz az idő. Így pédanak okáért ma, mikor egész delelőtt keményen izadtunk a redakcióban, a »Deb-reczeni hirlap esőt jósolt. Hát ezt már kikér-jük magunknak. Vagy csapja el Kutasi bácsi az időjóst vagy pedig jósoltasson vele olyan időt a milyen tényleg van. I y e n konkurenczi-át nem illik a többi lapoknak csinálni. Irjon csak »K« ur verseket. Lehet va aki jó versíró még ha botrányosan rossz időjós is.

* **A csengődi szőlő.** A pestmegyei Csen-gődön egy kis darab szőlőt telepített magának Dankó Pista, a zsenális dalköltő. Két év mul-va már termést is fog hozni. Lajos napján aztán, mikor a Pósa-asztal ünn pére minden szőlősgazda kített magaszt, Dankónak is szőlősgazdaként kellett volna szerepelnie. Bort még nem küldhetett, de küldött egy ilyen tá-virati igérvényt:

Megmutatom én még Menesnek Gyoroknak, Meg annak a tenger kiszáradt toroknak, Jöhet Komárom is, Gyöngyös, Kunszentmarton, Ember a borukba csak piskótát mártson. Hires Pósa-asztal készítsd a nagy bendőt! Két eszere mulva rukkol ki majd Csengőd,

Mint a hogy ki is fog rukolni, ha a fi-loxéra be e nem szől, Hiszen mar a szüretelő ház is épülni kezd.

* **A besorozott jegyzőjelöltek.** A belügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg üdvös intézkedést tett a besoro-zott jegyzőjelöltek érdekében. Azok a jegyző-jelöltek tudni ilik, kik be vannak sorozva, fo-lyamodhatnak a szolgálati idő elhalasztá-sáért s a könnyen elnyerhető engedély ese-tén beiratkozhatnak a közigazgatási tanfolya-mokra.

* **A debreczeni gör. katolikusok f.** hó 26-án ettették meg a kántortanítói választást. Ezen állásra összesen 8 kiváló kántor-tanító adta be pályázatát, kik közül Dani János nyírbelteki kántortanító lett 8 szótöb-bességgel megválasztva. A megválasztott kántor aóitő szeptember hó 10-en foglalja el új ál-tását.

* **Öngyilkos román ifju.** Mindenki em-lékszik, hisz nem rég ideje, hogy a kolozs-vári egyetemről négy román joghallgatót ki-csaptak, miután különböző nemzetiségi hecz-czek és afférek tenyleges szereplői voltak. Ezek egyikéről. Moga Jánosról most szomorú hír érkezik hozzánk, bar kissé eikéve. A szerencsétlen fiatalember Abrudbányán szí-ven lötte magát. A golyó jól talált, Moga János rögtön meghalt. A tragikus vegü ifju azért vetett véget önkézevel életének, mert az univerzitásról való csufos eltávolítása miatt hozzátartozói erős szemrehányásokat tettek neki, sőt az anyagi segítséget is megtagadták tőle. Már el is temették s halálért részben azokat is lehet okolni, a kik a csöndes temperamen-tumu fiatal embert, a »aratán kívül ugyszólván belevitték az ismeretes »honszabadító» és mártírokat termelő» botrányokba.

* **Jótkonyozslu műkedvelő előadás.** A Debreczeni Iparos Ifjakból alakult műked-velő társaság f. é. szept. hó 2-án a Margit-fürdő disztermében táncal egybekötött jó-

Ékonyeü mükedvelő előadást rendez a Debreczenben felállítandó Kossuth szobor javára mely alkalommal színre kerül: A cigány. Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta Szigineti Ede. Rendező Menyhárt Lajos. Ügyelő Fantony Béla. Személyek: Várszegi gazdag földes ur. — Burger István. Kurta Gergely nagy gazda agglagény — Fantony Béla. Gyuri unokaöccse — Holló Géza. Márton paraszt gazda — Ugar József. Rebeka felesége — Kéki Erzsike. Évi ennek leánya az első férjétől — Bogdán Erzsike. Zsiga cigány Menyhárt Lajos. Gyermekei: Petti — Goldberger Jenő. Rózi — Menyhárt Rózsika. Ferke, urasági hajdugazda — Farkas István. Kisbíró — Bogdán Lajos. Kondorné — Tömöri Ilonka. Paraszt leányok: Sári — Kenézi Rózsika. Panni — Szerencs Zsuzsika, Erzi — Gáll Margitka. Egy öreg gazda — Bró Géza. Nász-nagy — Gáll Gyula. Vőfély — Dancs Imre. Második vőfély György István. Paraszt nők és leányok, lakadalmas nép. Történi 1840-ben, a két utolsó felvonás néhány hónappal később a Várszegi jóságán. — Az előadás előtt Hajnal Gyula fogja elszavalni Vért s Ferencz «Gyilkos» című költeményét. Helyárak: Elsőrendű ülőhely 2 korona. Másodrendű ülőhely 1 kor. 60 fill. Harmadrendű ülőhely 1 kor. 20 fill. A löhely 60 fillér. Az előadás után tancz reggelig, melyre a tanczkedvelő ifjusagnak külön tancz/elvény 60 fillérért váltandó. Kezdeté 8 órakor. Pénzárnyítás 5 órakor. Zenész: Kiss Béla és zenekara. Zenerevező Menyhárt Lajos. Jegyek előre valthatók: Neumann Testvérek férfi divat üzletében, Szent-Királyi Tivadar műpar üzletében, a «Párisi Divat» ruhaházban, Fuchs H. Imre fodrász üzletében, valamint az összes szerezplőknél és az előadás estején a pénztárnál, Felüfizetéseik közösettel fogadtatnak s hirdalpilag nyugtáztatnak. — Külön meghívók nem bocsájtának szét. A nagyérdemű közönség becses partfogását kerü a rendezőség nevében: Holló Géza, pénztárnok. — Fantony Béla, jegyző. — Rigó Lajos, elenőr.

* **A Diákasztal pályázatai.** A budapesti Menza Akadémika-egyesület a jövő tanév első felére a következő pályázatokat hirdeti:

1. Az egyesület választmánya által betöltendő mintegy száz ingyenes, illetve féldíjas ebédsegélyre. E helyekre csak tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. A kérvény az elnökséghez czimzendő.

2. Bojari Vigyázó Sándor gróf által betöltendő három ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. A kérvények az alapítványozóhoz czimzendők. E helyekre csak keresztény, tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak.

3. Budapest főváros tanácsa által betöltendő hat, továbbá Háromszék, Torontál, Trencsén és Ung vármegyék, — Pozsony-Szabadka és Szatmár-Némethi városok alispánja, illetőleg polgármestere által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. A kérvények az illető törvényhatóságokhoz czimzendők, az illetékesség világos feltüntetésével, a mennyiben ezekre az alapítványi helyekre első sorban csak az oda illetékesek tarthatnak igényt. E helyekre tudomány- és műegyetemi hallgatók pályázhatnak.

Mind ezekhez a bélyegtelen kérvényekhez melléklendő: a) ind. v. index másolat (első-éveseknél érettségi bizonyítvány), b) a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyítvány. A kérvények (az alapítványos helyekre is) az egyesület hivatalos helyiségében (IV., Molnár, utca 11. sz.) adandók be, szeptember tizenkettőig.

* **Nietzsche halála** Nietzsche Frigyes német filozófus, aki több év óta előhalott volt már, szombaton elhunyt Weimarban. Nietzsche a féktelen individualizmus hirdetője volt, annak az individualizmusnak azonban, amely a mindennapiság felé emelkedve, új célokot tűz ki az emberiségnek. Pályája kezdeten szevedélyes előharcosa volt a Wagner-fele zenének, később elvált a nagy német zeneköltőtől. Nietzsche tömerdek filozófiai művet írt. 1889-ben elborult elmével a jenei tébolydába került, majd nővére vette magához s haláláig hiven ápolta.

* **Megmérgezett násznap.** Kellemetlen esemény zavarta meg ma este Ginóczy Alajos pinczér lakodalmát. Egyik rokonának, Vadász Istvánnak a Gat-utcai 20 száma alatt levő lakásántartotta meg a lakodalmi vacsorát. — Tizenegyen ülhk az asztalnál s jó kedvvel költöttek el a jofajta ételeket és italokat. — Kilencz órakor ütek az asztalhoz és tizenegy óra tájban egyszerre valamennyien rosszul lettek. Kinos görös támada meg őket, a mely olyan erős volt, hogy valamennyien a földön fetrengtek. A fejvesztett cseléd, kinek semmi baja sem történt, csak egy óra tájban értesítette a mentőket, akik aztán több kocsival Kórmóczy Emil dr. ellenőrző orvos vezetésével Vadászékhöz hajtottak. — A násznapet eszméletlen állapotban találtak, de nagy fáradsággal sikerült őket életre keltetni. — A mentőorvosok megállapították, hogy a társaságot a tesztia mergezt meg, a melyet valószínűleg olyan sütőben készítettek, a melyben mérges anyag volt. Ellenszert adtak be a vonagló embereknek, a kik annyira jobban lettek, hogy nem kellett őket kórházba szállítani. A megmérgeztettek névsora ez: Ginóczy Alajos (a vőlegény), Dukay Mária (menyasszony), Vadász István napszamos, özvegy Baumann Venczelné, Vadász Janka, Pinter Ferencz klinikai preparator, Bus Katalin Vadász Eerenoz, V a d a s z Istvánné Vadász Kálmán és Vadász Karoly. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

* **A Kossuth nóta és a bakák.** Czegeleden förtént Szent István napján ez az eset, melyről egy szeglédi lap nyomán emlékezünk meg. Az e városban levő 32.sz. Maria Terézia gyalogezred fényes parédét rendezett. A tisztikar a néptörben banketezett, az egyeves önkéntesek pedig azaltisztekkel együtt a Moskovitz-féle vendéglőben muattak. Itt a középső asztalnál négy civil közt egy miskaroló tót is mulatott, a kibn felpeszdült a szláv vér, kitért és eget kér. Felallaa, poharat ragadt és oda fordulva egy asztalhoz, mely mellett B kapitány két tartalékos hadnaggyal ült, kegyetlen magyarsággal elkezd szónokolni és élteti a császárt! Majd oda fordul a cigánybandához, a mely a miskaroló ur parancsára rázendíti a »Gott erhalte« et. A tisztikar levették a »pákájukat, az önkéntesek és az altisztek pedig, első meglepetésükből felocsudva, felugrottak és az ugyancsak kapdostk a szuronyokat, hogy ravessék magukat a bandára, hogy azt elhaltatassák. Ekkor felugrik közülök egy Szakács nevű altiszt, egyik zászlójának kürtöse, és »várjatok fiuk csak egy perczre!« szólással oca ugrik a banda elibe, összeteremtetési a cigányokat, majd egy pilanat alatt kikapja a Jóska primas kezéből a hegedűt és hatalmas erővel rá rántja: »Mégis bunczút a német!« Az a frenetikus taps, larma, esőrömpölés, éljenzés, ami erre támadt, leirhatatlan. A zaj lecsillapulta után pedig a hegedűs bakführer o d a s z ó l a k a t o n á k h o z, »Fuk! elhuzom a menótánkat!« s arra elkezd játszani: »Kossuth Lajos azt üzenete...« Minden kommandó nélkül civi, katona, az egész közönség feláll és hajdon fölvel, csordultig telt szívvel éneklé a Kossuth-nótát, mint mikor áhitattal imat énekel. Az Istvánnapi ünnepségnek bizonyára ez volt a legszebb momentuma.

* **A trónörökösök magyar tanára.** Nagy meztiszteltetés érte a beszterbenyái egyházmegye papságát s ritka kitüntetés egyik tagját azáltal, hogy Ferencz Ferdinánd főherczeg, prezumtív trónörökös meghívta a maga és neje magyar tanárájak. Mint levelezőnk írja a trónörökös egykori nevelőjéhez fordult s a püspök Lányi József dr. papnőveldei tanárt és lelkiigazgatót ajánlotta. Lányi dr. már el is utazott Bacsba, hogy a végleges fölteteleket a trónörökössel megbeszélj.

* **Iskolai értesítés.** A t. szülék értesítettnek, hogy az Abeles fele nyilvános elemi és polgári leányiskolában a beiratások f. hó 24. megkezdődnek.

* **Ma zeneestély tartatik a Corsó kávéházban Veres Toni zenekara által.**

* **Ki akar olcsón venni** bőrből pénz, sziva és dohány tárczát, sakk, dominót, setabotot valódi ezüst és ebenfaból, dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral valamint mindennemű dohányzó eszközöket, tajték pipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban Sch w a r t z Dániel dohányzó eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Medve Miklós ügye.

Az apa nyilatkozata

Lapunk egyik közeli számában éles bírálat tárgyává tettük a budapesti államrendőrségnek a Medve Miklós ügyében kifejtett helytelen, sőt határozottan jogtalan eljárast.

Hasonló irányban szólalt fel ez ügyben több fővárosi lap is, legerélyesebben a «Magyar Szó», amelynek szerkesztőségébe dr. M e d v e Kálmán ma a következő levelet küldte:

Mint a «Magyar Szónak» buzgó olvasója és politikai irányának híve, bátorodom felkérni, hogy b. lapja mai számában megjelent «Visszaelés a rendőri hatalommal» című cikkre vonatkozólag, alábbi helyreigazításomnak b. lapjában helyt adni sziveskedjék.

Már a Magyar Híradó után megbízottam közzétette azon okokat, melyek miatt Miklós fiamat bizonyos befolyásostól távol tartani kényszerültem. Mután azonban az idézett cikk szülői szeretetemet látszik kétes világitásba helyezni, ki kell jelentenem, hogy az en szülei szeretetem teljes mérvét a jó Istenen kívül barátaim s jóismerős im ösmerik, kik nagyon jól tudják, hogy minden tettemet a fiam iránti legodaadóbb szeretet vezérli.

De éppen ezen szeretett tiltja, hogy beleegyezésemet adjam egy olyan frigyhez, melyet nem tekinthetek a fiam szívbéli óhajtásának, hanem egy, a Scheer Paulás a z e l l ő b b i n y i l a t k o z a t b a n m á r ö s m e r t e t e t t s z ö v e t k e z e t á l t a l f i a m r a r e a k é n y s z e r i t e t t d o l o g n a k. Kijelentem, hogy én a hazasságot a már ösmert okok kívül azért ellenzem, mert fiamat idegbajánál fogva nem tartom képesnek akaratanak szabád elhatározására azért mert a fenforgó körül nények melyeket részletezni nem kívánok kizárják, hogy azon frigy boldog legyen.

És éppen ezért szülei kötelességem parancsolja, hogy valamint a Scheer Paula és társai által fiamnak szuggerált öngyilkossági fenyegetésektől meg nem ijedtem, éppen úgy ne ijedjek meg a valótlanságokkal teljes és czélzatos ujságcikkektől sem és ne térjek le azon útról, melyen eddig haladtam.

Budapest, 1900. aug. 25.

Illó tisztelettel

Dr. dálnoki Medve Kálmán.

Annak idején mi már ismerettük azt a nyilatkozatot is, melyet a Medve család ügyvédje tett közzé s a mely meg gorombább módon jelöl ki e kinos ügyben olyan szerepet Scher Paulának, a mit az ügy ismerői egyszerűen képtelenségnek tartanak.

Nem kételkedünk egyáltalában, hogy a

szülőket csak a szeretet vezérli tetteikben; és e szeretetnek tulzott megnyilatkozásait bírálni nem szándékozunk, de fentartjuk ama nézetünket, hogy a rendőrség szerepe ez ügyben a legnagyobb mértékben helytelen és hogy az törvényes elbírálásra var.

Törvénytörések.

* **Két legyet egy oszlopára.** Sietve igyekezett haza a téren Werner Jakab a hivatalából. Egy kicsit megkesett az ebédétől s a épésőn gyorsanfutót fölfelé. A második emeleten egy fiatal emberrel találkozott, a ki a felesége utczai bundáját hozta a karján.

— Hová viszi ezt a kabátot? kérdezte Werner.

A nagyságos asszony küldi a tisztító intézetbe.

— Melyik nagyságos asszony? Werneré?

— Igenis. A harmadik emeletéről.

— Tudja mit, vigye el az én kabátomat is. Mondja meg, hogy vasaljak ki rögtön s még ma hozzák fel.

— Igenis, meglesz.

Werner ur levetette a kabátját és sietett be a lakásába ebédelni.

— Hat a kabátod hol van? tudakolta otthon az asszony.

— Odaadám az emberedek kivásaltatni.

— Az én emberem ek? csodálkozott Wernerné asszony.

— Annak, aki a tiedet vitte.

— Az enyemet? Hisz most is ott csüng az előszobában.

Werner ur a fölfedezésre természetesen rohant le a lépcsőn a szerencsés tolvaj után, de már nyomát sem találta. A rendőrség azonban kezekeverte a tolvajt, aki fölött ma állt törvényt a bíróság. Valami 15 kabát terhelte Fridrik János lekiismeretét, a ki már öt ízben ült börtönt az ország különböző börtöneiben.

— Hová való maga? tudakolta a vádlótól a bíró, mert sem illetőségi, sem születési helyét nem tudtak ki puhatólni.

— Nem tudom kérem, válaszolt minden kérdésre Fridrik.

— Hat az apját sem ismerte?

— Sem az apám, sem az anyám nem ismertem.

— Arra sem emlékszik, hol lakott gyermekkorában?

— Akkor külföldön laktam.

— Hat itthon nem lakott sehol?

— Mikor hazajöttem, nemsokára a pozsonyi fegyházba kerültem.

— No az is a maga igazi illetékességi helye, véte az elnök s aztán kihirdette az ítéletet, a mely három esztendőre a börtönbe juttatja Fridriket.

Dráma a pásztorórán.

— Egy szép leány tragediaja. —

Nagyvárad, aug. 28.

Debreczennek érdekes hölgylátogatója volt az elmúlt téren. Egy váradi leány tartozkodott itt néhány hétig, feltűnést kelteve, mindenütt, ahol csak megjelen.

Erről a szép hölgyről olvassuk egyik nagyváradi lapban a következő furcsa históriát:

Egy nagyon is ismert nagyváradi szépség a legújabb s elég különös szerelmi dráma szomorú hőse.

A szép leányt sokan ismerik Nagyváradon. Főképpen pedig szerelmi kalandokban utazó aranyifjak. A nagy kokottak közül való — nagyváradi kiadásban.

Ha a korzón végig sétált, királynői alakja mindenkinek feltűnt, a kik — nem ismerék. Elegáns volt mindig. Nagy lábon élt. A mi természetesen barátainak a költésére ment. A szép leánynak ugyanis bőségeen voltak barátai.

Többek közt egy fiatal katonatiszt tartozott a legnépszerűbb imádói közzé. — Gyakran találkoztak.

A leány meghatározott időben el-ellátogatott barátja garszon lakására s ilyenkor az estét együtt töltötték.

Legutóbb szombaton este látogatta meg katonatiszt barátját a szép leány.

Vidaman töltötték az időt. A férfi bort is hozatott. Ittak.

A bor a fejébe szállott a katonatisztnak s larmázni, veszekedni kezdett. Ugylátszik, a szép leány sem volt túlságosan józan, mert kötekedni kezdett a férfival, s gorombaságra gorombasággal válaszolt.

Egy erős megjegyzése roppantul feldühösítette a mámoros férfit. Hirtelen felkapta lekapcsolt kardját, kirántotta hüvelyéből s rátámadt a leányra.

A lány bizonyosan nem vette komolyan a dolgot s valami sértő megjegyzést tehetett, mert a katonatiszt kardjával a leány fele szurt teljes erejével. A szúrás talált. A dübörorult férfi a lanyon több szurást ejtett, úgy hogy ezt egész előntötte a vér.

A lány megvadult — saját vére látára. Az asztalról felkapott egy hegyes kést s a főhadnagy mellébe szurta.

Mindkettőt súlyosan sérülve kapták ott a haziak, a kik a zajra és sikoltozásra beszálltak.

A katonatisztet a helyőrségi kórházba szállították, a leányt pedig lakására, hol hozzatartozói apoltak.

Sebeik súlyosak, bár nem életveszélyesek s pár hét múlva fel fog gyógyulni a szép leány, kire ilyen szomorúan végződött a legutolsó pásztoróra.

Ezt a históriát beszélék városzerte a szép leányról és barátjáról. S bár a történet hőseiből jutni nem lehet, s a históriai valóságot sem lehet kellőleg eltenőrizni: a hír erősen terítja magát.

CSARNOK.

London veszedelme.

Iria: H G. Wells.

— És ime ez itten, — szolt a bakteriologus, egy jól bedugaszolt vastag üveg-hengert téve a nagyító üveg alá, — egy pestis bacillus telep.

A halvány fiatal ember tágra nyílt szemekkel meredt a nagyító üvegre. Valószínűleg szokatlan látvány volt ez neki.

— Nem látom jól, mintha kissé homályos volna az üveg.

— Igazítson a csavaron, talán csak nincsen az ön szemtávolában, — olyan különbözők a szemek.

— Csakugyan már jobban látok, szolt a vendég, — barha most nincs sok látni való rajta. És lám, lám, ezek a kis szintelen hosszú kás vonalak, ezek a kis semmiségek képesek volnaik talán egy egész város lakosságát kipusztítani. Igazán csodálatos.

Föllállt, s kezébe vette az üveg hengert, hogy a világosság felé tartva még egyszer vizsga szemekkel megtekintse.

A tudós ajkain egy alig észrevehető elégyült mosolylyal nezte vendégét, a mint az majdnem einyelt tekintetével az üveget. A száraz tudósok után, a kikkel bakteriologusunk rendszerint érintkezett, jól esett neki fiatal látogatójának meleg érdeklődése, osztatlan figyelme, a mint lázasan csillogó szemekkel leste ajkáról a szót.

De barha a vendég nagy érdeklődést tanusított és valóban jó ajánló levéllel egy másik tudóstárs részéről nyert is nála bebocsátást, csakhamar nyilvánvaló lón előtte, hogy hogy az ifjuban nagyobb az érdeklődés, mint a tudás, s talán épen ezért szinte neki lelkesedve egész meséket mondott egy-egy bakterium telep előtt, annak iszonyu romboló hatásáról az emberi szervezetben, s a bacillusok mesés gyors szaporodó képességéről. Most is egészen neki hevült, a mint a fiatal ember kérdésére válaszolva, a pestis bacillusokról kezdett értekezni.

— Csak ezt a kis üveg hengert kellene szétörni s tartalmát beledobni a vízvezeték tartályába, hogy ezek a kis szintelen és izlehetetlen, s csakis a legjobb nagyító üveggel észrevehető szervezeti lények a legborzasztóbb döghalált, nyomoruságot hozzák az egész óriási nagy Londonra, itt a férjet székítva elnőtől, amott a nőt a férjétől, apát, anyát a gyerekektől, s gyermekeket a szülőktől, — utczaról-utczára vonulva a vízvezeték csövön keresztül, terjesztve ez az oly kevésé méltóságteljes halált, belehúzódva a földbe, hogy egy nagy eső által kit mosva száz mertföldnyire innen váratanu-ujból fölüsse a fejét valamely kis patakban, s gyorsabban mint a kőzelet, megtizedelje egy felország lakosságát.

A tudós itt hirtelen ellhaltogott, mintha maga is röstelné, hogy hova ragadtatta el magát. Hallgatójának pedig két égő veres folt üt ki előbb oly fakó arczán.

E perczben halk kopogtatás hallatszott az ajtón.

— Csak egy pillanatra kérlek, kedvesem, szolt a tudós neje, beütve fejt az ajtónyíláson.

A bakteriologus csakhamar visszatért. A vendég, mintegy veletlenül órája után nyult s meglekintve, szinte hátrátantorodott, a mint ijedten hebegé:

— Szent ég: tíz perc múlva égy nóra s nekem már fél négykor találkozóm lett volna, melytől talán egész jövőm függ. Ön megbocsájt, nemde, tánár ur, úgy is sokaig igénybe vettem idejét, talán még nem késő.

A vendég úgy elrohant, hogy a tudós alig tudta az ajtóig is elkisérni. Gondolatokba mélyedve tért ismét vissza előbbeni helyére.

— Különös ember... nem angol-szász faj... inkább latin típus... es milyen hü, kegyetlen gyönyörrel szemlelte a különböző betegségrákaf.

Egyszere valami nyugtalanító erzés szállotta meg. Vegignézet az álványon, majd az íróasztalához rohant s onnan az ajtóhoz.

— Minka! — kiáltot rekedten a rémüllettől.

— Parancsolsz?

— Volt valami a kezemben, midőn az imént veled beszéltem?

— Nem, kedvesem... jól emlékezem semmimem volt.

Tyűh, a két mindenségét! szolalta el magát a tudós es elrohant, végig a folyosón, le a lépcsőn, a lépcső-ajtót erősen becsapva maga után. Neje előbb csodálkozva, majd ijedten nézet utánna, azután ösztönszerűleg az ablakhoz futott s ugyanakkor látta, hogy férje kalap nélkül, házi pongyolában, s posztó cipőben, melyek közzül az egyik szaladtában le is maradt a lábáról, épen egy bérkocsiba ugrik, s kezébe egy másik, már majdnem az utcza végén vágató kocsit után int s azzal elrobognak.

— Megőrült! stoltá az asszony Mindig is mondtam, hogy tönkre teszi magát a sok tanulással; mit fognak mondani az emberek, ha meglátják ebben az állapotban.

Hirtelen szerencsés ötlete támadt. Lekapta a szegről férje első kabátját és kalapját, maga is gyorsan kalapot tűzött fejére és sietett férje után. Szerencséjére épen akkor baladt el házuk előtt egy üres bérkocsi, fölkapott rá és intett, hogy teljes erőből igyekezzen a másik, már ugyancsak távolodó kocsit után.

Az utcza népe csodálkozva nézett a három vágató kocsit után, szokás szerint mindenféle megjegyzést téve rája. De lehetett is, elég sajátságos képet nyújtottak a bant ülők.

Az első kocsiban az a szikár, sápadt fiatal ember, ki úgy meghúzódott a kocsi sarkában, mint egy meglapult egér. Csak a szeméi forogtak, mint az üldözött vadnak, míg kezeiben görcsösen szorongatott valami üveg-félet.

Aztán a kézzel-lábbal hadonászó, kikelt földült ábrázstu kopasz ura végül egy előkelő kinézésű hölgy, fényes szőrű magas kúrtó kalappal az ölében.

Az emberaradat, mely minduntalan megakasztotta a kocsi útját, percről-percre közelebb hozta őket egymáshoz.

„Midegyre izgatottabb lett hajsza.”

A fiatal ember arca szinte rángatózott az idegességtől, s egyre nagyobb borzavallót ígért kocsisának. Kétség és remény között ingadozott. Ha elfognák mielőtt betöltötte volna hivatását.

Hatalmas gondolat volt tőle! Soha anarchista ilyen merészet még csak nem is álmodott. Mik voltak hozzá képest Ravachol, Vailland, kiket ő eddig félistenként dicsőített. Mily ostobák is az emberek, tört és bombát használni, mikor bacillus is van. Csak elmenekülhetne s szerencsésen hezáférközhetne a vízvezeték egyik nagy víztartályához, hogy eltörve az üveghengert, belemoshassa tartalmát.

Milyen finoman is volt az egész kiszelve, avval a hamisított ajánló levéllel, s milyen szerencsésen felhasználva a kedvező pillanatot... Hogy beszélne róla a világ! S olvársai, kik eddig annyira sémmibe vették, félelemmel, vegyes csodálattal keresnék barátságát. Halál halál! zerszeres halál!

Szívdobogva tekintett hátra, s megrepedt. Üdözöje alig ötven lépésnyire volt már tőle. Gyors mozdulattal előre hajlott, kocsist akarta biztatni, de izgatottságában odacsapta kezét az ajtókilincshez. — Carr! és az üvegösszetörve bevett lábainál, míg a benne levő folyadék végig löcscsént a ruhájára.

Egy darabig elképedve nézte; s egyszerre összerázkódott.

— Ugy látszik, én leszek az első áldozata! Eh, mit! Hát martyrja leszek meggyőződésemetek. Ez is valami! Csak legalább gyorsan végezze velem!

Az üvegcső végeben még néhány csöpp folyadék rezgett. Főlkapta és főlhajtotta. Így biztosabb.

Aztán lassan eszmélni kezdett. Miért is menekülne tovább a bakteriologus elő? Megállította a kocsiját és kiszállt. Kissé támolygott és szédült a feje. Ily gyors hatásnak mégsem gondolta, annál jobb. A kocsit odábbhívva, méltóságtejesen, mellén keresztbe font karokkal, azózan halálmegvetéssel, a lehető legtragikusabb állásban várta üdözöjét.

Dacozs fölneveléssel üdvözölte a megérkezett tudóst.

— Kisé elkésett, tudós nracsám, már megittam a kovvasztékát. S így még is itt a pestis! Eljön az anarchia!

— Megitta? Megitta!!

A tudós olyan komikus megrökönyödéssel pislogott ki szemüvegein keresztül a kocsiból, míg bajusza gyanúsán reszketni kezdett; le is hajlott, mintha a sártakarót akarna legombolai, holott pedig egy csaknem pajkos mosolyt siverült neki ezáltal elrejtteni.

Az anarchista pedig egy drámai hóböz illő méltóságtejes mozdulattal bucsút intve feleje névragott a legnagyobb emberaradatoknak és es fertőzött ruháját lehetőleg sok emberhez odadörzsölve, csakhamar eltűnt szemei elől.

A bakteriologus még sokáig nézett ugyan avval a groteszk arckifejezéssel a tavozó után s úgy el volt telve gondolataival, hogy fel sem tűnt neki az asszony megjelenése a kalappal s kabáttal. Szokva lehetett hozzá.

— Hja, vagy ugy! elfelejtettem ismét a kalapomat? köszönöm, kedvesem, de... s itt egy olyan egészséges jóízű habotaba tört ki, hogy felesége még inkább hitte mint valaha, hogy megbolondult.

— Végre magához tört.

— Az az ember, — mondá végre, — ki

az imént nálam volt, éppen most vallotta be nekem hogy anarchista. No, no azért nem kell mindjárt elájulni! Látam, hogy nem ért a bakteriológiához és mennyire bámul mindent s a hiúság egy kis csalásra vitt reá.

Miután összehordtam neki hetet-havat, az egyik üvegre ráfojtam, hogy ebben tenyésztem a pestis csirait, holott pedig az az utjonnan felfedezett bacillus volt, mely egynemely majom fajnál, mint például a páviánál is azokat a bizonyos kék foltokat okozta.

S a bolond elrohant vele hogy megfertőzze London vizeit, s hogy szorítottam most megít a maga.

Természetesen az eredményről nem számolhatok, de az a néhány kísérletem, melyet tengeri nyulakkal és macskákkal végeztem, fényesen sikerült. Elvégre semmi sem lehetetlen! Hm! egy kissé furcsa kék színben játszóított volna London egy néhány napig, ha sikerül a gazember terve.

KÖZGAZDASÁG.

A piros gyűszűvirág termése a szántó földön

Gyógynövények termesével nálunk nagyban nem igen foglalkoznak, sőt bátran elmondhatjuk, hogy az egész országban alig van egy-két ember aki a gyógynövényeket annyira méltatta volna, hogy azoknak is helyet adjon: pedig a növények között nem egyet találunk olyant, a mely feltétlenül megerdemli a figyelmet már csak azért is, droguistáink szűk segletek legnagyobb részét külföldön szerzik be.

Százezrekre rug azon összeg, a mely gyógyászati és műszaki növényekért a külföldre vándorol, holott egy kis jóakarattal képesek lennének ezen összeget önmagunknak biztosítani.

Különösen kisgazdáink tennék okosan, ha gazdaságuk egy részét gyógynövény teleppel alakítanák át, mert hiszen epen ők rendelkeznek legnagyobb mértékben azon fizikai idővel, melyet a növények termelése körül szorgos utánjárás megkíván.

Alábbi sorokban a piros gyűszűvirágnak vagy más szóval digitális purpureának a termeléséről ó h a j t u n k egyet-mást közlöni.

E növény a gyógyászatban mérgező hatása miatt nyer alkalmazást, a mennyiben magvai s különösen levelei nagymennyiségű digitálint tartalmaznak.

Hogy a gyógyászatban keresett cikket képezhessen arra kell törekedni, hogy a művelet gyűszűvirág tenyészetének mindazon feltételeket biztosítsunk, melyektől a vad gyűszűvirág termelési sikere is függ. E feltételek következők: mérsékelt klíma, hegyesebb és erdősébb vidéken; jó táperőben levő homokos vegyületű föld; részben napos s részben árnyékos hely.

Megvait kerti ágyakban kell palántává tenni, s midőn a palánták már megerősödtek, a jól elkészített, gondosan művelt s istálló és műtrágyákkal megtrágyázott földbe ültetjük ki azokat 30—35 cm-es sortávolságra, a sorokban 20—25 cm. távolságban. Tenyészideje alatt ugyanolyan ápolást igényel, mint bármely kapás növény, vagyis a szükséghez képest kapáljuk s gyomláljuk két háromszor, illetve annyiszor a hányszor kell.

Két éves növény lévén, a virágot viselő hajtásai csak a második évben fejlődnek ki s ez nagyon fontos a megjegyzésre, mert a gyógyászatban az első év levelei semmi becsben nem alanak, hanem csakis azok, melyek a Digitális virágzás alkalmával, tehát a fejlődők második évében szedettek.

A levelek szedése akkor veszi kezdetét mikor beáll a virágzás. Ugy virágzás előtt, mint a virágzás után szedett levelek már nem oly hatásosak.

A leszedett levelek kezdetben árnyékos szellős helyen szárítandók, majd ha vízök nagy részétől megfosztatnak már, akkor 25—28 Cels. fokot megnem baladó helyiségben a szárítás mindaddig folytatandó, míg a zsákolásra alkalmassá nem válik.

Azonban ott, hol ily helyiség rendelkezésre nem áll, kedvező időjárása esetén egy esőtől védett helyen szintén tökéletesen lehet a szárítást végre hajtani,

Budapesti gabonatózsde

aug. 28.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ár 100 kg.		kilós	100 kilogramm	
		ártól	frtíg		ártól	frtíg
Tiszavidéki	76	7.35	7.50	80	07.75	07.95
"	77	7.45	7.75	81	07.80	08.05
"	78	7.60	7.90	82	—	—
Fehérmegyei	79	7.70	8.00	83	07.90	08.90
"	76	7.35	7.65	80	08.05	08.25
"	77	7.45	7.75	81	—	—
"	78	7.60	7.90	82	08.90	08.95
Pest vidéki	79	7.70	8.00	83	07.85	08.35
"	79	7.10	7.15	80	07.90	—
"	76	7.30	7.35	81	07.95	07.95
"	78	7.45	7.30	82	7.80	08.00
Bánsági	79	7.60	7.45	83	0.30	—
"	76	7.40	07.50	80	—	—
"	77	7.50	7.25	81	—	—
Bácskai	78	0	—	82	—	—
"	79	0	—	83	—	—
"	76	0	—	80	—	—
"	77	0	—	81	—	—
"	78	0	—	82	—	—
"	79	0	—	83	—	—

	Min. hekt.-ben	Arksiógram
Ruza elsőrendű	uj 70—72	6.70 6.85
" másodrendű	—	6.55 6.65
Árpa takarmánynak	60—62	6.90 6.10
" égetni való	62—64	5.60 5.80
" serfőzdei	64—66	5.00 0.00
Zab	uj 39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	5.60 5.85
" más nemű	—	0.00 0.00
Repce bánsági	—	12.75 13.25
Köles	—	5.00 5.30

Sertésnyár.

Kőbányai sertésnyár aug. 28. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli) — kr. Közép p. kint 300—340 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban. Fiatal nehéz (paronkint 251—320 kg. 50—15 kr. Fiatal könnyű paronkint 250 kg. sulyban 45¹/₂—50 krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kg. sulyban 48¹/₂—49 krig.

Sertésalétszám: 1900. évi aug. hó 25. napján volt készlet 38899 darab, rug. 26. felhajtott 863 drb. 1900 aug. 26 án elszállított 573 drb. aug. 27-re maradt 39189 drb.

Nyilt-tér.

A legjobb és legerésztesebb
ü d i t ő - i t a l ,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, oognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő frú vegyület ad: a

MATTON-FELE
GISSHÜBLER
Spanyol-kürt

Itja a szomszját, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

feljebb! — 4 meter postabér és vámmentesen szállíva! Minták kiválasztásra, nem különben fekete, fehér és színes, Henneberg-Selyem blousok és ruhákra alka mas. 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G. selyemgyáros, Zürichben.
Cs. és kir. udvari-szállító.

Selyem Blousok 2 frt 40 krtól

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Vetőgép Sennek-fele 130 frtert eladó. Piac-u. 26. Nagy trafik udvarán.

Finom disztégla eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gyakornok, ki a keresk. akademiát, vagy esti tenfolyamot végezte, azonnali belépésre felvétetik. Ajánlatok „Gyakornok” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Tanuló felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

1—2 leány teljes ellátásra felvétetik. Mester-u. 11.

1 Zala-Drill sorvető-gép, teljesen jó karban, feltűnő olcsón eladó Klein Jakab gépraktárosnál, főpiacz, főtrafik udvar. 5.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a városhoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű földvételre társakat keresek. Előjegyezhetni félholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: Cs. I. pacsirta-u. 49. sz.

Leány, női kalap üzletben, ki az eladásban és készítésben elegendő ügyességel és jártassággal bír, azonnal alkalmazást nyer a Párisi Divat Áruházban Debreczen, a főposta mellett. 10.

Szép írásu okleveles könyvelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

mint egyedüli elarusító Debreczen és vidékére, ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,

melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kiüntetésben részesültek.

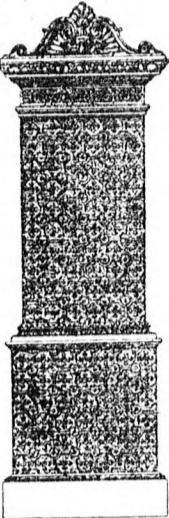
Jutányos árak mellett

a **legsolidabb és legpontosabb** kivitel biztosítatik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes úrengedménnyel vállalom el.

Régi kályhák tisztítását és átrakását a legelőnyösebb árak mellett eszközöltem.

Kész felállított mintakályhák raktáramon megtekinthetők.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izlósos

női felöltőket és

diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.